

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL ATSIKALYMO PRADĖTI TYRIMĄ DĖL UAB „BISERIS“ IR UAB „SANKRYŽA“ VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2016 m. balandžio 12 d. Nr. 1S-45/2016

Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2016 m. balandžio 12 d. posėdyje išnagrinėjo UAB „Maniga“ (kodas – 183837560; toliau – ir Pareiškėjas) 2016 m. balandžio 1 d. skundą (toliau – UAB „Maniga“ skundas) ir klausimą dėl atsisakymo pradėti tyrimą dėl UAB „Biseris“ ir UAB „Sankryža“ veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(2) Konkurencijos taryba 2016 m. kovo 9 d. gavo Pareiškėjo pareiškimą (toliau – Pareiškimas), kuriuo jis prašė Konkurencijos tarybos pradėti tyrimą dėl uždarnosios akcinės bendrovės „BISERIS“ (kodas – 222288190; toliau – UAB „Biseris“) ir uždarnosios akcinės bendrovės „SANKRYŽA“ (kodas – 140908254; toliau – UAB „Sankryža“) padaryto Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimo bei taikyti šioms bendrovėms Konkurencijos įstatyme numatytas sankcijas.

(3) Pareiškėjas nurodė, kad Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos organizuotame viešajame pirkime Nr. (14.20)-VP3-190 pirkimą laimėjusi UAB „Sankryža“ ir pirkimo dalyvis UAB „Biseris“ dalyvavo ne kaip konkurentai, o kaip susiję tiekėjai, kadangi UAB „Biseris“ priklausė 100 proc. UAB „Sankryža“ akcijų. Pareiškėjo teigimu, minėtos bendrovės pateikė alternatyvius pasiūlymus, o viešajame pirkime veikė suderinusios veiksmus.

(4) Pareiškėjas nurodė, jog 2016 m. kovo 4 d. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (toliau – LAT) priėmė nutartį civilinėje byloje Nr. e3K-3-155-415/2016 (toliau – LAT nutartis), kurioje nagrinėjo ieškovės UAB „Maniga“ reikalavimą panaikinti atsakovės – Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos – sprendimus viešajame pirkime Nr. (14.20)-VP3-190. Pareiškėjas nurodė, kad LAT nutartyje konstatavo, jog pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai tinkamai vertino faktines aplinkybes bei pagrįstai sprendė, kad UAB „Sankryža“ ir UAB „Biseris“ padarė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir, Pareiškėjo teigimu, Konkurencijos įstatymo pažeidimus.

(5) Konkurencijos tarybos Draudžiamų susitarimų tyrimo skyrius 2016 m. kovo 25 d. rašte Nr. (2.16-33)6V-635 (toliau – Draudžiamų susitarimų tyrimo skyriaus raštas) Pareiškėjui nurodė, kad jo pareiškimas nesudaro pakankamo pagrindo teikti Konkurencijos tarybai svarstyti klausimą dėl tyrimo pradėjimo, kadangi UAB „Biseris“ ir UAB „Sankryža“ negalėtų būti laikomi konkurentais dėl tarpusavio sąsajų. Galimo Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio pažeidimo tyrimas šiuo atveju negalimas, nesant vieno iš pažeidimo sudėties elementų – susitarimo tarp nepriklausomų, savarankiškų ūkio subjektų.

(6) 2016 m. balandžio 4 d. Konkurencijos taryba gavo UAB „Maniga“ skundą, kuriame teigiama, jog tiek LAT nutartyje, tiek viešųjų pirkimų teisės kontekste susijusių tiekėjų draudžiami susitarimai nustatomi vadovaujantis Konkurencijos įstatymo ir apskirtai konkurencijos teisės nuostatomis. Pareiškėjo manymu, LAT nutartyje buvo konstatuotas ne tik Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimas, tačiau ir Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimas, kadangi sąžiningos konkurencijos imperatyvas kyla iš Viešųjų pirkimų bei Konkurencijos įstatymų ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnio. Pareiškėjas, vadovaudamasis Konkurencijos įstatymo 5 ir 32

straipsniais, prašė panaikinti Draudžiamų susitarimų tyrimo skyriaus raštą bei tenkinti jo Pareiškimą ištirti galimą Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimą.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(7) Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 punkte yra nurodyta, kad visi susitarimai, kuriais siekiama riboti konkurenciją arba kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, yra draudžiami ir negalioja nuo jų sudarymo momento.

(8) Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 15 dalį susitarimu yra laikomi bet kokia forma (raštu ar žodžiu) dviejų ar daugiau ūkio subjektų sudarytos sutartys arba ūkio subjektų suderinti veiksmai, įskaitant bet kurio ūkio subjektų junginio (asociacijos, susivienijimo, konsorciumo ar pan.) arba šio junginio atstovų priimtą sprendimą.

(9) Taigi, norint nustatyti Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio pažeidimą yra būtinos šios sąlygos – 1) susitarimas tarp konkurentų ar skirtinguose prekės platinimo lygiuose veikiančių ūkio subjektų, kuris 2) riboja ar gali riboti konkurenciją.

(10) Pažymėtina, kad Konkurencijos įstatymo 5 straipsnis draudžia susitarimus tik tarp nepriklausomai rinkoje veikiančių ūkio subjektų. Ūkio subjektas konkurencijos teisėje suprantamas kaip ekonominis vienetas aptariamo susitarimo dalyko prasme, net jei teisiniu požiūriu šį ekonominį vienetą sudaro keletas fizinių ar juridinių asmenų.¹ Taigi, pagal nusistovėjusią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktiką², net ir tuo atveju, kai yra įsteigti keli atskiri juridiniai asmenys, jei jie faktiškai neturi realios veiksmų ir sprendimų priėmimo laisvės, jie būtų laikomi vienu ekonominiu vienetu konkurencijos teisės prasme. Ši situacija dažniausiai susiklosto, kai patronuojančios (motininės) įmonės kontroliuojamos dukterinės įmonės negali savarankiškai priimti ūkinės veiklos sprendimų, tačiau vienu ekonominiu vienetu gali būti laikomos ir kelios vienai įmonių grupei priklausančios bendrovės, kurias valdo tie patys subjektai³.

(11) Jei atskiri juridiniai asmenys, dėl bendrų akcininkų ir kitų aplinkybių kuria ir įgyvendina pakankamai vieningą rinkos strategiją, daro įtaką vienas kito veiklai ir bendrai priima sprendimus dėl savo veiksmų krypties rinkoje, pavyzdžiui, koordinuoja dalyvavimą viešuose pirkimuose, tokie juridiniai asmenys laikomi sudarančiais ekonominių vienetą, o tokių įmonių susitarimai laikomi vidinių uždavinių pasidalinimų ūkio subjekto viduje ir nėra draudžiami konkurencijos teisės prasme. Tuo atveju, jei viešojo pirkimo dalyviai yra susiję tarpusavyje tokiu būdu, kad sudaro vieną ekonominį vienetą, susitarimas tarp tokiu būdu susijusių juridinių asmenų laikytinas nepatenkančiu į Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio taikymo sritį.

(12) Nagrinėjamu atveju Pareiškėjo įvardytas ūkio subjektas UAB „Biseris“ turi 100 proc. UAB „Sankryža“ akcijų, todėl konkurencijos teisės požiūriu bei vadovaujantis ESTT išaiškinimu, preziumuojama, kad minėtos bendrovės nėra konkurentais, o sudaro vieną ekonominį vienetą⁴. Atsižvelgiant į tai, nėra duomenų, kurie leistų pagrįstai įtarti Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio pažeidimą tarp UAB „Biseris“ ir UAB „Sankryža“. Konkurencijos tarybai yra pagrindas atsisakyti pradėti tyrimą dėl Pareiškime nurodytų veiksmų pagal Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 7 punktą.

(13) Pareiškėjo nuomone, LAT nutartyje konstatavo ne tik Viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnio, tačiau ir Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio pažeidimą.

(14) Kaip yra pripažįstama Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje, tam, kad būtų pagrindas pripažinti ankstesnį teismo sprendimą civilinėje ar administracinėje byloje laikyti turinčiu prejudicinę reikšmę, turi būti nustatytos bent kelios aplinkybės, t. y. civilinėje byloje nustatyti faktai buvo įrodinėjimo dalykas ar bent jo dalis; antra, toks faktas yra reikšmingas abejose bylose; trečia, abejose bylose bet koku procesiniu statusu dalyvauja tie patys asmenys⁵.

¹ ESTT 1984 liepos 12 d. sprendimas byloje *Hydrotherm v Compact*, bylos Nr. C-170/83.

² ESTT 1996 m. spalio 24 d. sprendimas byloje *Viho Europe prieš Komisiją*, bylos Nr. C-73/95 P.

³ Europos Komisijos 2011 m. sausio 14 d. komunikatas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio taikymo horizontaliesiems bendradarbiavimo susitarimams gairės, *Oficialus leidinys*, Nr. C-11/1, 11 paragrafas.

⁴ ESTT 2009 m. rugsėjo 10 d. sprendimas byloje *Akzo Nobel NV ir kt. prieš Europos Komisiją*, bylos Nr. C-97/08 P.

⁵ LVAT 2011 m. sausio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-99/2011, *A. R. v Lietuvos valstybė*.

(15) Konkurencijos tarybos vertinimu, aptariamoje LAT nutartyje nebuvo konstatuota, jog atitinkami tiekėjų veiksmai galėtų būti vertinami Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio prasme kaip draudžiamas konkurentų susitarimas, o konstatuotas tik Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų pažeidimas. LAT iš esmės konstatavo viešųjų pirkimų teisės reikalavimų (konkrečiai – Viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnio) pažeidimą, vertindamas tiek tiekėjų, tiek perkančiosios organizacijos veiksmus. Viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnyje, kuris įtvirtina pagrindinius viešųjų pirkimų principus, nurodyta, jog perkančioji organizacija užtikrina, kad atliekant pirkimo procedūras ir nustatant laimėtoją būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų. Taigi, UAB „Biseris“ ir UAB „Sankryža“ veiksmų neteisėtumas Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio prasme nebuvo nagrinėtos civilinės bylos įrodinėjimo dalykas. Vien tai, kad LAT rėmėsi tik tam tikrais Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio taikymo elementais, t. y. veiksmų derinimo samprata ir vertinimo kriterijais, savaime nenulemia, kad civilinėje byloje įrodinėjimo dalykas ar bent jo dalis buvo minėtų bendrovių veiksmų atitiktis Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams vertinimas.

(16) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, įvertinusi Draudžiamų susitarimų tyrimo skyriaus raštą ir UAB „Maniga“ skundą, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad Draudžiamų susitarimų tyrimo skyriaus rašte yra teisingai įvertintos Pareiškėjo nurodytos aplinkybės ir nėra pagrindo tenkinti UAB „Maniga“ skundo.

(17) Taigi, Konkurencijos tarybos vertinimu, nėra duomenų, kurie pagrįstai leistų įtarti galimą Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio pažeidimą tarp UAB „Biseris“ ir UAB „Sankryža“. Atsižvelgiant į tai, Konkurencijos tarybai yra pagrindas atsisakyti pradėti tyrimą dėl Pareiškime nurodytų veiksmų pagal Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 7 punktą.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 7 punktu ir 32 straipsnio 1 dalimi,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

Netenkinti UAB „Maniga“ skundo ir atsisakyti pradėti tyrimą dėl UAB „Biseris“ ir UAB „Sankryža“ veiksmų atitiktis Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas